

Kl. 17.00

Derudover glæder vi os over, at der i det her forslag også er taget højde for, at der kan være visse kulturelle forskelle på at være i Grønland og i Danmark. Bl.a. er det sådan, at børn i Danmark ikke må have lønarbejde, hvis de er under 13 år. Det bliver for Grønlands vedkommende i lovforslaget her hævet fra 10 til 13 år, og det er også en ensartethed i forhold til danske forhold. Dog tager man forbehold i forbindelse med jagt og fangst, og jeg synes, det er meget fint, at man også er opmærksom på, at der kan være disse forskelle.

Så står der også i lovforslaget, at beskæftigelsesministeren gives hjemmel til at yde støtte til oplysningsarbejde vedrørende arbejdsmiljø. Det er jo ganske fint, at ministeren har hjemmel til, men vi kunne måske godt tænke os, at der var et påbud om, at der skulle ydes rådgivning for at højne det grønlandske arbejdsmiljø.

Men Kristendemokraterne kan i udgangspunktet støtte forslaget.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil gerne sige tak for debatten og tak til de partier, som har udtrykt støtte til forslaget.

Der er behov for en ændring, fordi den gældende lov er fra 1986, og fordi det er vigtigt at sikre alle et sikkert og sundt arbejdsmiljø, som til enhver tid følger den samfundsmæssige udvikling i Grønland.

Dette lovforslag har været længe undervejs. Det indeholder mange af de ændringer, som vi har vedtaget i forhold til den danske arbejdsmiljølov.

Jeg vil særlig fremhæve reglerne om sikkerhedsorganisationen og børns og unges arbejde, hvor der lægges vægt på, at reglerne er tilpasset det grønlandske samfund.

Jeg glæder mig også over, at både Det Grønlandske Arbejdsmiljøråd og Grønlands hjemmestyre støtter forslaget. Det er meget vigtigt, da reglerne jo skal føres ud i praksis, og jeg fornemmer, at der i det grønlandske samfund er en stor vilje til at fremme arbejdsmiljøet.

Der er også en voksende interesse for arbejdsmiljøet i Grønland fra så vel arbejdsgiversiden som lønmodtagersiden. Vi har en fælles forpligtelse i Danmark og i Grønland til at sikre, at arbejdsmiljøet i Grønland er på et højt niveau ligesom her i Danmark.

Udmøntningen af lovforslaget vil naturligvis foregå i samarbejde med hjemmestyret og Det Grønlandske Arbejdsmiljøråd og vil bl.a. omhandle udstedelse af nye eller ændrede bekendtgørelser og udsendelse af informations- og vejledningsmateriale til brug for virksomheder og ansatte.

Det Grønlandske Arbejdsmiljøråd har rådet mig til at indføre APV i Grønland, fordi arbejdsmiljøet på mange virksomheder trænger til en systematisk gennemgang, sådan at arbejdsgiverne og de ansatte kan få identificeret de arbejdsmiljøproblemer, der er, og få gjort noget ved dem.

Arbejdsmiljørådet har i den forbindelse anmodet om, at Arbejdstilsynets vejledningsmateriale bliver oversat til grønlandsk og i fornødent omfang tilpasset forholdene i Grønland.

Jeg har på den baggrund foreslået, at virksomheder, der skal have sikkerhedsorganisation, også får pligt til at udarbejde APV. Lovforslaget indeholder hjemmel til, at kravet om APV kan udvides til også at omfatte andre virksomheder, dvs. virksomheder med under ti ansatte.

Jeg håber, at vi med lovændringerne kan bidrage til at give arbejdsmiljøet i Grønland et løft.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 91: Forslag til lov om ændring af lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer. (Ophævelse af 18-års-grænsen i § 2 b).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 11/11 2004).

Sammen med denne sag foretoges:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 92:

Forslag til lov om ændring af lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet m.v. (Indsættelse af alder og handicap som kriterier i loven).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 11/11 2004).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Formanden:

Der er dobbelt taletid.

Forhandling

Ulrik Kragh (V):

Lovforslagene L 91, som vedrører ændringer i funktionærloven, og L 92, der vedrører ændringer i forskelsbehandlingsloven, har til formål at indføre fælleseuropæiske regler om forbud imod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet som følge af alder og handicap.

Kl. 17.05

Som der er tradition for i Danmark, har de politiske partier været enige om i videst muligt omfang at lade arbejdsmarkedets parter selv indarbejde konsekvenserne af de europæiske fællesregler og direktiver i overenskomsterne. Således har ændringen, som vi her behandler i L 92, også været forsøgt indarbejdet de sidste par år, desværre uden at man har kunnet finde enighed. Konsekvensen heraf er, at Folketinget i dag må benytte sig af sin lovgivningsmagt, således at de to kriterier alder og handicap defineret i beskæftigelsesdirektivet implementeres i dansk lov.

Konsekvensen heraf bliver, at diskrimination som følge af handicap bliver forbudt. Dette helt igennem rimelige forbud flugter med regeringens øvrige initiativer med hensyn til integration af handicappede i det øvrige samfund. Forslaget har endvidere den konsekvens, at arbejdsgivere, i det omfang at tilpasninger af arbejdsstedet er økonomisk overkommeligt, skal se bort fra handicappet i forbindelse med den objektive vurdering af kvalifikationerne, som i den sidste ende skal være afgørende for udvælgelsen af nye medarbejdere.

Handicaporganisationerne har i høringsvarene ønsket, at lovgivningen gik videre end direktivets krav. I Venstre synes vi, det er helt na-

turligt kontinuerligt at arbejde med forbedringer af handicappedes forhold, som forbedrer ligestilling i samfundet. Dette arbejde foregår overordnet som følge af regeringens samlede strategi på området, og prioriteringerne – også de økonomiske – foregår i dette regi. Derfor ønsker Venstre ikke i forbindelse med denne lovgivning at bryde den samlede prioritering for at lave yderligere stramninger end dem, som minimumsimplementeringen kræver.

Det andet tema, som behandles i ændringen af forskelsbehandlingsloven, er diskriminationskriteriet alder. Venstre er meget glad for regeringens initiativer til at gøre det mere attraktivt at blive længere på arbejdsmarkedet. Det er helt nødvendigt med en senere tilbagetrækning, når man tager den øgede levetid og den senere entré på arbejdsmarkedet i betragtning. Derfor hilser vi i Venstre velkommen, at man nu forbyder individuelle overenskomstaftaler, som definerer en tidligere tilbagetrækning end 65 år.

Derimod ønsker regeringen med Venstres støtte at fastholde retten i så vel de individuelle som de kollektive overenskomstaftaler til en tilbagetrækning som 65-årig, når denne alder er objektivt og rimeligt begrundet som maksimumsalder. Det skal fastslås, at vi i Venstre meget gerne ser, at medarbejderne bliver længere på arbejdsmarkedet, i det omfang de har kræfter og helbred til det. Lovforslaget er altså ikke et udtryk for et ønske om, at 65 år bliver en lovgivningsmæssig maksimumsalder.

En anden undtagelse, som Venstre støtter, er forslaget om, at særlige beskæftigelsesinitiativer stadig kan målrettes f.eks. unge i perioder med stor ungdomsarbejdsløshed. Det er altså stadig tilladt at lave særlige aldersbestemte beskæftigelsestiltag, uden at dette er at betragte som en ulovlig aldersdiskrimination.

Ligeledes er det også godt, at f.eks. særlige initiativer på seniorområdet er undtaget, så virksomhederne altså stadig har ret til at kunne tage særlige tiltag over for ældre medarbejdere, uden at dette er at betragte som en aldersdiskrimination.

Endelig præciseres det i lovgivningen, at kollektive overenskomster, som implementerer beskæftigelsesdirektivets krav om ligebehandling som følge af alder og handicap, vil kunne gå forud for loven, i det omfang disse overenskomster opfylder direktivet.

Som følge af ændringen af forskelsbehandlingsloven kræves også en konsekvensrettelse i

funktionærloven, og denne ændring gennemfører vi i L 91.

Da der i dag hverken er et beskyttelseshensyn eller et beskæftigelseshensyn bag 18-års-aldersgrænsen, er den ikke længere nødvendig. Endvidere strider 18-års-grænsen rent faktisk mod beskæftigelsesdirektivets udgangspunkt, nemlig at forskelsbehandling på arbejdsmarkedet på grund af alder er forbudt. Derfor skal 18-årsgrænsen ophæves.

Venstre kan således støtte lovforslagene L 91 og L 92.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg anerkender, at det er sidst på dagen, men jeg vil gerne lige have enten be- eller afkræftet – forhåbentlig afkræftet – hr. Ulrik Kraghs bemærkninger om årsagen til, at Venstre ikke ønsker at imødekomme henvendelsen eller anmodningerne fra DSI angående de handicappede, ud fra at man ikke ønsker at foretage stramninger i reglerne. Jeg går ud fra, at det er det samme lovforslag, vi behandler, som hedder et »forbud mod forskelsbehandling«, og så kan vi vel næppe tale om stramninger. Der er vel mere tale om, at Venstre ikke ønsker at gå ud over minimumsdirektivet og lade flere være omfattet af reglerne, end hvad der minimum skal være. Er det ikke sådan, det skal forstås?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Det skal forstås således, at vi ikke ønsker at benytte den her lejlighed til at lave stramninger, der er ud over minimumsimplementeringen, fordi vi overordnet set har en prioritering inden for handicapområdet, og der vælger vi altså at følge den prioritering, men i øvrigt at implementere minimumskravene i direktivet.

Kl. 17.10

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Mener Venstre, at der er tale om stramninger, når man skal implementere et direktivforslag om ikkeforskelsbehandling?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg tror, hr. Ole Sohn forsøger at finde en eller anden spidsfindighed. Vi mener, at de minimumsimplementeringer, som direktivet kræver, skal gennemføres, og det er vi fuldt ud tilfredse

med, men invalideorganisationer har ønsket en yderligere implementering af nogle ønsker fra handicaporganisationerne, og det har vi ikke ønsket at gøre i denne omgang.

Formanden:

Tak til hr. Ulrik Kragh. Så er det fru Lene Jensen som ordfører.

Lene Jensen (S):

De her lovforslag handler, som den tidligere ordfører også sagde, om at implementere den del af EU's beskæftigelsesdirektiv, der handler om forbud mod diskrimination på grund af alder og på grund af handicap.

Jeg må sige, at vi i Socialdemokratiet er vældig glade for, at vi nu også får den her del af direktivet implementeret. Vi har ventet længe på det, så det er da godt, at det endelig er kommet, for diskrimination er uantagelig uanset dens årsag. Et eller andet sted er det lidt tankevækkende, at det skal være et EU-direktiv, der gør, at det danske folkestyre tager sig sammen til at få gennemført de her ting, men det vigtigste er jo sådan set, at vi får det gennemført.

Med hensyn til alder kan implementeringen af det her direktiv f.eks. medvirke til at undgå de jobannoncer, hvor bestemte aldersklasser, f.eks. de lidt ældre af slagsen, på forhånd afskæres fra at søge.

Hvad angår handicap, er det helt fint, at det nu fastslås, at arbejdsgiveren faktisk skal foretage visse foranstaltninger for at sikre, at den handicappede kan varetage et givet job, sådan at handicappede ikke diskrimineres hverken direkte eller indirekte. Samtidig er det også tilfredsstillende, at der i implementeringen følges op på direktivets muligheder for, at bl.a. aftaler på arbejdsmarkedet stadig kan være gældende.

I hørings svarene er der rejst nogle spørgsmål, som jeg rent faktisk mener kalder på nærmere overvejelse, og det gælder f.eks. den diskussion, der var her lige for et øjeblik siden, hvor en række handicaporganisationer efterlyser et højere ambitionsniveau i implementeringen, og det kan jeg godt forstå at de gør. Jeg må sige, at jeg er knap så optimistisk og imponeret over regeringens politik, som den tidligere ordfører var, men det er der sikkert gode grunde til.

Der er også andre spørgsmål i forbindelse med det at omfatte personer med psykisk funktionsnedsættelse, og i forhold til alder er der nogle helt konkrete spørgsmål om pligtmæssig

fratræden og andet, som jeg synes vi skal hjælpe hinanden med at få opklaret i udvalgsarbejdet.

Flere hørings svar peger også på, at der bør være en form for klageadgang i de her spørgsmål, og i Socialdemokratiet mener vi faktisk, at der bør være en klagemulighed. Vi havde diskussionen i forbindelse med implementeringen af den første del af direktivet, som jo endte med, at der nu er en klagemulighed, når det kommer til spørgsmål om forskelsbehandling på grund af etnisk oprindelse, men der kan også være andre spørgsmål, hvor det kan være relevant at have en klagemulighed.

Når det så er sagt, skal jeg også sige, at vi er indforstået med, at der her er tale om en minimumsimplementering, og det må man jo sige der er. Så vi støtter forslaget, men vi forbeholder os ret til på et senere tidspunkt at vende tilbage bl.a. vedrørende klageadgangen og eventuelt også andre ting, både hvad angår handicap og alder, for at arbejde for bedre forhold.

Vi støtter forslaget, og jeg vover efter aftale med Det Radikale Venstre at meddele, at de også støtter forslaget, som det ligger.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Tak til den socialdemokratiske ordfører for tilsagnet om, at vi forbedrer klagemulighederne, lige så snart vi får mulighed for det, forhåbentlig efter et kommende valg.

Bare for at få det helt på det rene, hvem en sådan klagemulighed så skal gælde for: Nu gælder det jo kun for etnisk eller racemæssig diskrimination. Det lovforslag, vi behandler her, omhandler handicap og alder, men der kan jo også være andre områder såsom religion eller seksuel orientering.

Diskrimination af homoseksuelle er jo ikke noget, der er fuldstændig ukendt i det danske samfund, så jeg vil bare godt høre, om vi også kan få et tilsagn fra den socialdemokratiske ordfører om, at det er alle disse områder, som vi skal have et klageorgan for, så vi kan få klarhed over, at der altså forhåbentlig efter et kommende valg er et flertal, der vil forbedre det her område dramatisk, ikke bare for nogle enkelte grupper, men for alle, der kan blive udsat for diskrimination.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Hvorvidt der er et flertal for det efter næste folketingsvalg, ligger jo i vælernes hænder. Jeg

håber meget på det, og jeg tror det faktisk også, når man ser på, hvordan det går lige p.t.

Kl. 17.15

For Socialdemokratiets vedkommende er der ikke nogen tvivl om, at diskrimination er uacceptabel, uanset på hvilken baggrund den foregår, så derfor kan der gives et tilsagn om også at kigge på andre former for diskrimination end dem, som her er nævnt.

Formanden:

Tak til fru Lene Jensen. Så er det hr. Bent Bøgsted som ordfører.

Bent Bøgsted (DF):

L 91 gælder ophævelsen af 18-års-grænsen i funktionærloven, og det er sådan set en gennemførelse af forbuddet mod forskelsbehandling på grund af alder, der blev indført i funktionærloven her.

Det drejer sig om 18-års-grænsen i funktionærloven, og funktionærlovens aldersgrænse blev i 1976 nedsat fra 20 år til 18 år, da myndighedsalderen blev nedsat til 18 år. Den har så mistet sin betydning, da aldersgrænsen i overenskomsterne blev ophævet i 1981, og derfor er det selvfølgelig oplagt at fjerne aldersgrænsen i funktionærloven.

Samtidig behandler vi lov om aldersdiskrimination i henhold til Rådets direktiv 2000/78/-EØF. L 92 indfører to nye diskriminationskriterier i loven, sådan at der fremover ikke må diskrimineres på grund af alder eller handicap, hvilket Dansk Folkeparti er helt enig i. Det er ikke rimeligt, at der foregår diskrimination på grund af alder eller handicap.

I forhold til handicap foreslås en forpligtelse for arbejdsgiveren til at foretage nødvendig tilpasning i rimeligt omfang, hvilket Dansk Folkeparti går ind for. Der, hvor Dansk Folkeparti har problemer med lovforslaget, er desværre i forbindelse med reglerne for aldersdiskrimination. Vi går klart ind for, at der ikke skal være nogen former for aldersdiskrimination, og derfor er det også meget mere beklageligt, at der alligevel i lovforslaget er lagt op til diskrimination, hvis det bare er indflettet i en overenskomst.

Derfor mener Dansk Folkeparti ikke, at den del af lovforslaget har nogen værdi, medmindre vi er helt sikre på, at en aldersbegrænsning i en kollektiv overenskomst er begrundet i andre årsager end blot alder. Ellers ville der være tale om aldersdiskrimination, men jeg går ud fra, at ministeren kan bekræfte, at den begrundelse er in-

deholdt i lovforslaget, sådan at aldersbegrænsning udelukkende er begrundet i andre årsager end alder, hvis det står i en overenskomst fremover.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Det er lidt det samme spørgsmål som det, jeg stillede til den socialdemokratiske ordfører, for jeg er fuldstændig enig med hr. Bøgsted og Dansk Folkeparti i, at det er godt, at der kommer den her modstand mod aldersdiskrimination. Aldersdiskrimination er helt uacceptabel, men hvordan stiller man sig fra Dansk Folkeparti til muligheden for klageadgang over det?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Det har vi ikke taget stilling til, da lovforslaget her indflettes i lov fra sidste samling – jeg tror, det var L 40 – hvor vi stemte imod. En klageadgang, der skal indflettes i den lov, har vi ikke taget stilling til som sådan, så det skal jeg ikke kunne svare hr. Søren Søndergaard på.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Men er det eventuelt noget, Dansk Folkeparti vil tage stilling til i en tredje behandling, for det kunne være, at vi så kunne lave et ændringsforslag, som netop for alvor kunne gøre noget for lige præcis at forhindre den aldersdiskrimination, som jeg forstår at også Dansk Folkeparti er optaget er at forhindre?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Det er klart, at hvis der kommer noget i forbindelse med andenbehandlingen, vil vi da se på det, og jeg er da også sikker på, at vi vil se positivt på det område. Lige nu og her skal jeg ikke tage stilling til det, men kommer der et velbegrundet ændringsforslag til det her, så drøfter vi det i partiet og kommer med en melding om det inden tredje behandling.

Formanden:

Tak til hr. Bent Bøgsted. Så er det hr. Lars Barfoed som ordfører.

Lars Barfoed (KF):

I Det Konservative Folkeparti har vi meget sympati for dette lovforslag, så meget, at vi faktisk har tænkt os at stemme for det. Det er jo, som

andre ordførere har været inde på, oplagt, at vi i en lov om forbud mod forskelsbehandling også forbyder forskelsbehandling, der har at gøre med alder og handicap.

Kl. 17.20

Det er selvfølgelig først og fremmest af hensyn til den enkelte, at det er vigtigt, at ingen bliver forskelsbehandlet, hvad enten det er, fordi man har nået en vis alder eller for den sags skyld er under en vis alder, eller fordi man er handicappet.

Det er simpelt hen et spørgsmål om respekt for det enkelte menneskes værdi og værdighed, at der ikke skal forskelsbehandles. Dertil kommer, at det også ud fra en bredere samfundsmæssig synsvinkel er vigtigt, at der ikke sker forskelsbehandling, at vi sikrer et rummeligt arbejdsmarked, hvor der så vidt muligt er plads til alle, som kan udføre en funktion.

Vi får et bedre samfund simpelt hen, ved at så mange som muligt har plads på arbejdsmarkedet, og til det hører selvfølgelig også, at der er behov for at øge arbejdsstyrken i de kommende år. Der vil, sådan som befolkningssammensætningen ser ud, blive behov for, at så mange som muligt tager del i arbejdsstyrken og bidrager til at skabe vækst og velstand i det danske samfund.

Vi finder også fra konservativ side, at der er lagt de rigtige snit ind i lovforslaget. Der er gjort plads til, at man kan bevare de overenskomstfastsatte regler om ungarbejdere, så vi ikke risikerer, at nogle af de unge mennesker, som kan få et job til ungarbejderløn, mister deres job, og der er gjort plads til, at man kan have en regel om, at man fratræder, når man er fyldt 65 år, samtidig med at man kan få folkepension.

Vi synes også, det er vigtigt at få fastslået, at dette på trods af forbud mod diskrimination og forskelsbehandling af ældre er en mulighed, man kan aftale sig frem til individuelt eller kollektivt.

Vi er også meget tilfredse med, at der er indlagt mulighed for at fremme seniorpolitik, altså have en særlig positiv seniorpolitik, og jeg havde nær sagt favorisere eller i hvert fald give ældre medarbejdere gunstige vilkår for at fastholde dem på arbejdspladsen, og at der er givet mulighed for i lovforslaget at lave positive foranstaltninger for handicappede.

Så sammenfattende er det et rigtig godt lovforslag. Vi vil deltage positivt og konstruktivt som altid i udvalgsarbejdet og vil støtte forslaget, og så skal jeg især til fru Lene Jensen sige, at

i den sammenhæng har jeg ikke lovet at viderebringe nogen hilsener fra Det Radikale Venstre. Så det står fru Lene Jensen alene med i denne sammenhæng.

Formanden:

Tak til hr. Lars Barfoed. Så er det hr. Ole Sohn som ordfører.

Ole Sohn (SF):

Jeg skulle hilse fra min mor og sige, at jeg skal opføre mig ordentligt. SF har som overordnet udgangspunkt et positivt syn på forslaget. Vi mener, at det er vigtigt, at man fjerner de forskelsbehandlingsmuligheder, der eksisterer, og at man med det her forslag implementerer den del, der har med alder og handicap at gøre, og det støtter vi som udgangspunkt.

Men vi mener, at der er en lang række ting, som gør, at vi er nødt til at påpege, hvad der vel ikke gælder udelukkende i den her sammenhæng, nemlig at regeringen er meget, meget lidt ambitiøs.

Som også Venstres ordfører understregede flere gange, betragter man det her som lidt ubehageligt. Der skal nogle stramninger til, når man giver folk rettigheder og muligheder, og det er ikke så rart.

Derfor har man også fra regeringens side bevidst fastholdt, at man kun lige implementerer det, der skal implementeres – hverken mere eller mindre. Det mener vi simpelt hen er for uambitiøs, og derfor vil vi under udvalgsarbejdet rejse de her spørgsmål, som også specielt er rejst fra handicaporganisationerne.

Der er også rejst spørgsmål fra LO, som jeg godt vil pege på her, og som jeg mener skal undersøges nærmere. Det gælder de diskriminerende regler, der er for kontanthjælpsmodtagere under 30 år, og de diskriminerende regler, der er for arbejdsløse over 60 år, og om det overhovedet er lovmedholdigt i forhold til direktivet om forbuddet mod forskelsbehandling.

Det er nogle af de ting, som vi skal have undersøgt og have afklaret, sådan at vi er sikre på, at vi ikke i lovgivningen – godt nok med andre argumenter – har indført nogle restriktioner, som faktisk er udtryk for forskelsbehandling.

Ligeledes er det væsentligt, at vi får udvidet klageadgangen, sådan at man i alle sammenhænge får en reel mulighed for at kunne klage, hvis der foretages diskrimination af nogen art.

Derfor: Selv om vi overordnet støtter implementeringen, vil vi under udvalgsbehandlingen rejse en række af de spørgsmål, jeg her har nævnt, så vi måske kan hjælpe regeringen med at bringe ambitionsniveauet lidt højere op eller tilkendegive det, hvis den ikke vil, sådan at vælgerne kan se, at oppositionen, når den kommer til efter valget, kan realisere en række af de lidt højere ambitioner, som også bør gælde på det her område.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Nu havde jeg forstået på hr. Ole Sohn, at han havde lovet sin mor at opføre sig ordentligt, og derfor er jeg lidt forundret over, at hr. Ole Sohn efterfølgende vælger at lægge mig ord i munden, og at jeg som ordfører skulle have sagt, at det sådan set var ligegyldigt, hvad der kom fra handicaporganisationerne, for vi ville bare have et minimum.

Det, som jeg sagde, var, at regeringen har en samlet prioritering i forhold til handicapindsatsen, som absolut ikke er uambitiøs, men at vi i denne her situation vælger at følge den overordnede prioritering i stedet for at bruge anledningen her til at gøre nogle ting, der ikke ligger i prioriteringen.

Det er jo ikke det samme, så hvis hr. Ole Sohn vil leve op til det, han har lovet sin mor, så synes jeg, at han skal lade være med at tolke det, jeg sagde, men i stedet for lytte til, hvad jeg sagde.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Nu er det jo sådan en god parlamentarisk skik, specielt for en regering, at når man fremsætter et forslag, hvor man har mulighed for at omsætte skåltaler og smukke ord til handling, skal man benytte sig af lejligheden, og når man har en stor handlingsplan og store ambitioner for den samlede indsats på handicapområdet, er det da meget nærliggende, når der er en oplagt mulighed for det via lovgivningen, at man så benytter sig af den for at vise vælgerne, at man ikke bare snakker om tingene, men også handler.

Det, jeg konstaterer, er, at Venstre har mest glæde af at tage ud til møder og komme med fine skåltaler, og når der kan handles, siger de: Nej, det er ikke lige nu, det venter vi med til et andet tidspunkt. Det er jo bare en konstatering, som vi tager til efterretning.

Søren Søndergaard (EL):

Loven mod forskelsbehandling har jo ført en omtumlet tilværelse i de senere år, men med det her forslag får loven trods alt et nøk i den rigtige retning.

Spørgsmålet om aldersdiskrimination har vi fra Enhedslistens side faktisk rejst i flere omgange. Første gang var med fremsættelsen af et lovforslag i 1999. I den forbindelse afviste den daværende arbejdsminister, Ove Hygum, forslaget med, at der simpelt hen ikke fandtes aldersdiskrimination på arbejdsmarkedet. Det var jo en interessant påstand.

Da vi så genfremsatte forslaget i 2000, havde EU i mellemtiden vedtaget et direktiv mod forskelsbehandling. Derfor måtte Hygum finde en anden argumentation, og nu var det i stedet for argumentet om, at spørgsmålet om forskelsbehandling på grund af alder og handicap var overladt til arbejdsmarkedets parter.

Her står vi så i dag, efter at parterne har opgivet ævred. Endelig kan vi få en lov, som i hvert fald delvis forbyder forskelsbehandling på grund af alder og handicap. Når jeg siger delvis, er det, fordi der efter vores opfattelse stadig er mangler, der kan få negativ betydning for nogle af de mennesker, som loven angiveligt skulle beskytte.

Hvis vi først ser på aldersdiskrimineringen, er det ganske glimrende, at vi bliver fri for de stillingsannoncer, der uden særlig grund fraserter så vel helt unge som os, der har rundet de 45 år. Men lovforslaget gør alligevel maksimal brug af mulighederne for undtagelser og efter min mening undtagelser, der går ud over det tilfældige.

Her tænker jeg især på nogle af bestemmelserne i lovforslaget om arbejdsløshedsforsikring, hvor der både er tale om diskriminering af folk i den ene og i den anden ende af livet. Hvorfor kan man ikke være medlem af en a-kasse, før man bliver 18 år, og hvorfor kan man ikke være medlem af en a-kasse, efter at man er blevet 65 år? Er der, som det forudsættes i lovforslaget, en legitim grund til det? Jeg kan ikke finde den legitime grund, og ministeren må prøve at give en forklaring.

Det er jo ikke så mange dage siden, at vi netop så et eksempel med en ældre kvinde i Nordjylland, som i første omgang måtte vinke farvel til sit deltidsjob på den konto. Det kalder jeg aldersdiskriminering.

Med hensyn til 18-års-grænsen i a-kasse-loven er den også gal. Ligesom vi har fået fjernet

18-års-grænsen i funktionærloven, bør det også være tilfældet i a-kasse-loven.

Også reglerne om halve dagpenge til unge er efter vores opfattelse et udtryk for klokkeklar forskelsbehandling. Jeg ved godt, at ministeren naturligvis vil forsvare denne regel med, at det angiveligt skulle nedbringe ungdomsarbejdsløsheden. Problemet er bare, at denne påstand ikke har hold i virkeligheden, og hvis ministeren ikke vil diskutere det, kan vi jo bare fremlægge fakta.

KL 17.30

I øvrigt finder en tilsvarende diskriminering sted af de unge i kontanthjælpssystemet, så der er nok at tage fat på, hvis vi for alvor skal komme aldersdiskriminering og forskelsbehandling på grund af alder til livs.

Også når vi snakker om forskelsbehandling på grund af handicap, retter lovforslaget kun delvis op på problemerne. Det er således uklart, i hvor stor udstrækning der kan stilles krav til arbejdsgiverne om tilpasning af arbejdspladserne til folk med forskellige former for handicap.

Jeg er enig i høringsvaret fra De Samvirkende Invalideorganisationer, når de stiller spørgsmålet: Hvad betyder det, at der kan stilles krav om tilpasning, medmindre det betyder en uforholdsmæssig stor byrde for en virksomhed? Hvor stor er uforholdsmæssig stor?

Et andet spørgsmål handler om folk med psykiske handicap. De er godt nok omfattet af lovforslaget, men i lov om kompensation til handicappede i erhverv er der kun tale om fysisk handicappede. Det må betyde, at dette lovforslag skal rettes til.

I det hele taget må bekæmpelsen af forskelsbehandling på grund af handicap ikke stoppe med dette lovforslag. Både hos beskæftigelsesministeren og hos andre ministre er der brug for en lovgenngang, hvis vi reelt skal have arbejdsmarkedet gjort parat til at gøre plads til alle.

Min sidste bemærkning til lovforslaget kan uden overdrivelse nok betragtes som en gentagelse, men der er også enkelte ting, som vi synes er værd at gentage. Hvis loven mod forskelsbehandling skal virke efter hensigten, er der brug for et klageorgan, der kan være til hjælp for de mennesker, der føler sig udsat for forskelsbehandling.

Sidste år blev der jo taget hul på denne problematik. Beskæftigelsesministeren bøjede sig efter års tovtrækkeri en lillebitte smule. Det blev et lille kompromis, at Institut for Menneskerettigheder i dag fungerer som klageorgan i sager

om forskelsbehandling på grund af race og etnisk oprindelse. Når jeg siger et lille kompromis, er det, fordi det accepterede forskelsbehandling på en anden led. Hvis man som jeg faktisk mener, at et klageorgan er godt, hvorfor skal der så gøres forskel på pakistanerens og den homoseksuelles ret, på araberens og den handicappedes ret og adgang til at klage over forskelsbehandling?

Det skal der, hvis vi har forstået det her korrekt, rettes op på hurtigst muligt, men det bliver svært, hvis beskæftigelsesministeren vil bevare sin holdning fra sidste år. Det håber vi selvfølgelig at han ikke vil, og at det er muligt at lave nogle ændringer her.

Alt i alt og på trods af alt er det forslag, som indebærer en forbedring af loven om forskelsbehandling. Derfor støtter vi forslagene, men vi vil selvfølgelig følge de spørgsmål og problemer, jeg har nævnt her, op under udvalgsarbejdet.

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Kristendemokraterne støtter også de her to forslag, om end det kunne have været gjort bedre, og vi vil da også som sædvanlig kigge på forslagene under udvalgsarbejdet.

Det at forbyde forskelsbehandling er jo en god ting, men det er en minimumsmåde at gøre det på, som det også tidligere har været nævnt. Der er dog et spørgsmål, og det kan passende være rettet til ministeren, da det er ministeren, der fremsætter lovforslaget, og det er med hensyn til aldersdiskrimination, og hvilke grunde der skulle være til, at man alligevel diskriminerer. Lad mig nævne to eksempler:

Inden for militæret går man på pension, når man er 60 år. Der er også ordninger for piloter, og sådan kan der være andre områder, hvor man siger, at det er indskrevet enten i loven eller i overenskomsten, at man skal gå af. Der går man altså ikke af på grund af fysisk form eller mangel på samme, men man går alene af på grund af alder.

Er det hensigten, at der i de tilfælde altid skal være en pensionsordning, en kompensation for den lønindtægt, som man på den måde fratager folk, hvis de ikke umiddelbart kan komme over i anden beskæftigelse? Hvor meget skal der til, for at man kan diskriminere på grund af alder, og hvad kunne øvrige årsager være?

Derudover vil jeg også gerne som hr. Søren Søndergaard bemærke, at vi i de seneste dage har set, at det at blive 65 år også kan være diskriminerende i forhold til at arbejde og i forhold til

a-kasserne. Det kunne det her lovforslag måske også tage hånd om.

Alt i alt er vi altså positive over for de her to forslag.

Kl. 17.35

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil godt indlede med at takke de partier, som kan støtte lovforslaget. Forslaget har jo til formål at gennemføre den resterende del af EU's direktiv om forbud mod forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv, sådan at forbuddet mod forskelsbehandling på grund af alder og handicap gennemføres i dansk ret.

Antidiskriminationslovgivningen er kendetegnet ved, at en arbejdsgiver alene skal fokusere på en ansøgers kompetencer og på baggrund af disse vurdere, om den pågældende vil være den rette til jobbet. Forslaget betyder nu, at en arbejdsgiver fremover også vil skulle se bort fra en ansøgers alder og eventuelle handicap.

Jeg er glad for at kunne fremsætte et forslag, der sikrer, at den enkelte lønmodtager alene bliver vurderet på sine kvalifikationer. Kvalifikationerne er det, der er afgørende for arbejdspladserne.

Jeg er også glad for at fremsætte forslaget, fordi forbud mod forskelsbehandling på grund af alder og handicap spiller godt sammen med regeringens seniorpolitik og handicapinitiativer. Forbuddet mod forskelsbehandling på grund af alder kan forhåbentlig modvirke den aldersfiksering, som vi jo desværre må erkende også er en del af vores samfund. Lovforslaget sikrer endvidere personer med handicap en markant forbedret retsstilling på arbejdsmarkedet.

I forhold til alder er det direktivets klare udgangspunkt, at ulige behandling på grund af alder er ulovlig. Direktivet giver mulighed for at tillade ulige behandling, hvis nogle nærmere angivne betingelser er opfyldt. Lovforslaget indeholder da også en række undtagelser fra forbuddet mod forskelsbehandling på grund af alder. Det er regeringens opfattelse, at disse undtagelser er nødvendige og legitime i overensstemmelse med direktivet.

Direktivets forbud mod forskelsbehandling gælder tilsvarende for handicap. Der vil imidlertid være situationer, hvor den handicappede har brug for særlige redskaber eller tilpasninger på arbejdspladsen for at kunne bestride jobbet. Det tager lovforslaget højde for. Lovforslaget for-

pligter arbejdsgiveren til at foretage tilpasninger i et rimeligt omfang. Udgifterne hertil vil imidlertid i langt de fleste tilfælde blive afholdt af det offentlige.

Jeg vil gerne understrege, at tilpasningsforpligtelsen gælder i de konkrete sager om enten ansættelse eller fastholdelse af handicappede, og den er først aktuel, når den pågældende person med handicap vurderes at have de kompetencer, som stillingen kræver.

Der er så blevet rejst spørgsmål om niveauet for implementeringen, og der vil jeg godt erindre om, at der med lovforslaget er tale om en implementering af et EF-direktiv. Som der er bred enighed om i Tinget, går vi som alt overvejende hovedregel ikke længere end direktivets krav, når vi gennemfører direktiver på arbejdsmarkedsområdet.

Jeg er på den ene side lidt ked af DSI's utilfredshed med niveauet med implementeringen, fordi jeg synes, at vi i fællesskab burde kunne glæde os over det fremskridt, som der utvivlsomt er tale om. På den anden side må man indse, at der er tale om en implementeringsøvelse. DSI er naturligvis som alle andre velkommen til at rejse spørgsmål om mere vidtgående regler, der ikke kan udledes af direktivet. Det skal bare efter min mening gøres i anden sammenhæng.

Med hensyn til direktivets aldersbestemmelser overlader direktivet i et vist omfang til medlemsstaterne at fastsætte, hvilke aldersgrænser der skal være mulige. Det skal der tages stilling til, og derfor giver det på dette punkt ikke mening at tale om standard- eller minimumsimplicitering. Så synes jeg endelig, der er grund til at tilføje, at man ikke skal underkende værdien af diskriminationsforbuddet.

Men jeg vil gerne sige, at vi naturligvis vil besvare alle de rejste spørgsmål under udvalgsbehandlingen, så vi kan uddybe de temaer, der har været i dagens debat.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Aage Frandsen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigel-

se, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Kl. 17.40

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 89: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om aktiv socialpolitik, lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om integration af udlændinge i Danmark. (Bekæmpelse af misbrug af sociale ydelser m.v., udvidelse af kontrolbeføjelser, indførelse af sanktioner, hurtig beskæftigelsesindsats m.v.).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).

(Fremsat 11/11 2004).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Irene Simonsen (V):

Forslaget her er et led i regeringens handlingsplan om fair play. Det går ud på at bekæmpe misbrug af sociale ydelser i de tilfælde, hvor personer uberettiget modtager dagpenge m.v., samtidig med at de arbejder. Det skal have alvorlige konsekvenser at snyde.

Baggrunden for lovforslaget er, at der har været en række kontrolaktioner, som viser, at der faktisk forekommer et betydeligt misbrug af dagpenge og andre sociale ydelser. Det er fuldstændig uacceptabelt, at der snydes med de offentlige midler, for det er nødvendigt at sikre et godt arbejdsmarked, hvor alle kan arbejde og konkurrere på lige fod. Det gælder både for de virksomheder, som konkurrerer med virksomheder, der benytter sort arbejdskraft, og for arbejdstagerne, som skal kunne forsørge sig selv.

Det er vigtigt at gribe ind over for misbrug for at sikre, at de familier, der reelt har brug for støtte og er berettiget til den, også får den. Hvis der ikke gribes ind, risikerer vi jo, at den folkelige opbakning, der er til det danske velfærdssystem, forsvinder med tiden, og det vil være til stor skade for dem, der virkelig har brug for hjælpen. Derfor skal alle ledige stille deres